

VAKUAK (Türk)
3354 ALLIBERT, C. Wakwak: végétal, minéral ou humain?
Reconsidération du problème. *Etudes Océan Indien*,
12 (1991) pp.171-189

20 TEMMUZ 1996

3378. TOLMACHEVA, M. The African wāq-wāq: some
questions regarding the evidence. *Fontes Historiae
Africanae: Bulletin d'Information / Bulletin of
Information*, 11-12 (1986-87) pp.9-15

VAKUAK (Türk)

20 TEMMUZ 1996

225948

Vakvak (210067)

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI NAPOLI "L'ORIENTALE"
DIPARTIMENTO DI STUDI ASIATICI
INSTITUT FRANÇAIS D'ÉTUDES ANATOLIENNES
GEORGES DUMÉZIL

Series Minor
LXXII

26 Ağustos 2015

L'ARBRE ANTHROPOGÈNE
DU WAQWAQ, LES FEMMES-FRUITES
ET LES ÎLES DES FEMMES

Recherches sur un mythe à large diffusion dans le temps et l'espace

publiées par

JEAN-LOUIS BACQUÉ-GRAMMONT

en collaboration avec

MICHELE BERNARDINI et LUCA BERARDI

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

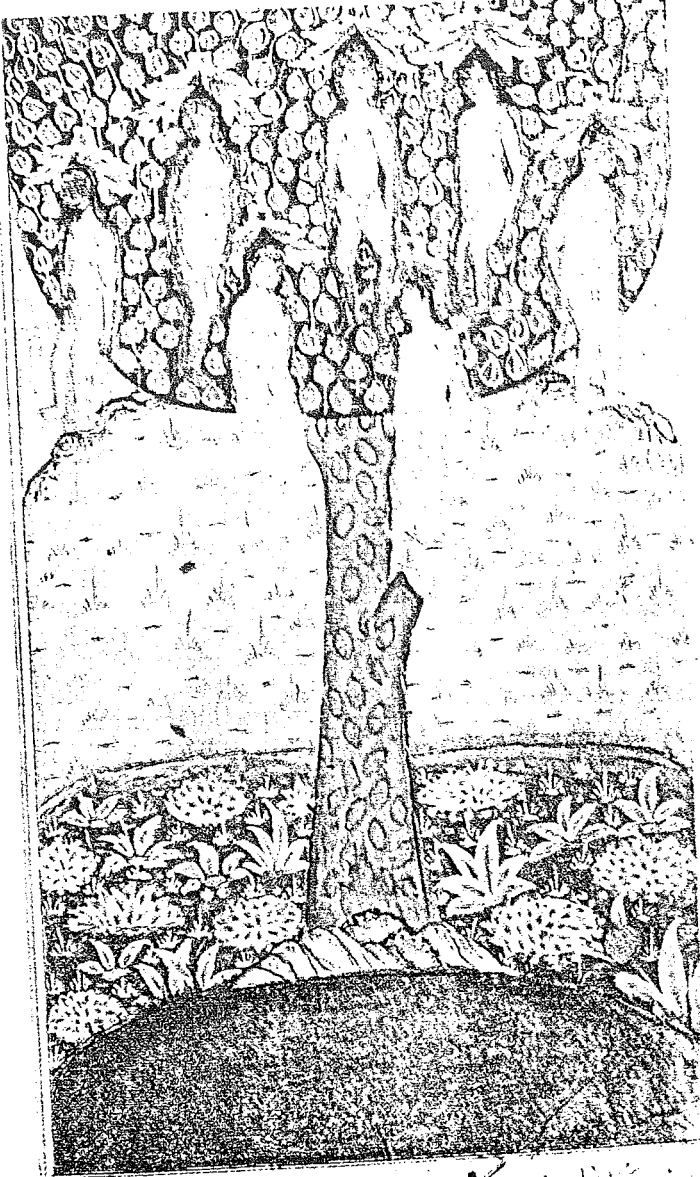
Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	225948
Tas. No:	396 ARB. A

Napoli 2007

Çınar Vakvâk

Vakvâk Ağacı

HALİL ERDOĞAN CENGİZ

دینه دولا از فریبور کتاب سفورده دیمشد که محیط غزودن بر
خلیج منجرا ولوب بنای شرقه متدا ولور و متبیر و هر قلم نام موضع
منجرا لیکن کند و کجه واسع ولوب بلاشام ده نهایت بولور و خلیج

Tarih-i Hind-i Garbi'den Vakvak Ağacı minyatürü

Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*'nde¹, Vakvak maddesinde aynen şöyle demektedir:

"Vakvak: Sultanahmed'teki çınar ağacı hakkında kullanılır bir tâbirdir. Vesikalarda, Vakvak ağacı demek olan Şecer-i Vakvak suretinde geçer. Farsçada korkak adam demek olan Vakvak² Hindistan'da bir ağaç, Çin'de bir şehir adıdır. Çınar ağacının bu adı alması Hicrî 1066 (1655) isyanında Avcı Sultan Mehmet'e zorla öldürtükleri saray ağalarının çınar ağacına başasağı asılmasından ileri gelmiştir. Devrin şâirlerinden biri hâdiseyi aşağıdaki manzume ile gelecek nesle tanıtmış idi:

Güş-i Mirrih'e erüp tantana-i cah ü celâl
Lerzenâk etti bu gavgagede-i âfâk;
Oldu mahmûr, nice mest-i müdam-i devlet
Cam-ı ikbale ne tarh etti bilinmez sâki
Bağban-ı feleğ-i kinegüzârı seyret
Dikti Atmeydanına şecer-i vakvakı"³

Gerçekten de Şecer-i Vakvâk (veyâ Vâkvâk) eski tarih kitaplarımızda yer almış bir deyimdir. Meselâ *Naîmâ Târihi*'nin 6. cildinde Zuhûr-ı Fitne ve Vak'a-i Çenâr bölümünün devâmında Azl-i Memik-zâde ve Müftî-şoden-i Hoca-zâde Mes'ud Efendi Be-taleb-i Asker başlığı altında⁴ aynen şöyle denilmiştir:

"Defterde mestûr (yazılı) olanlar bulunup katılınmadukça dağılmazuz, diyü cem'iyyetden (topluluktan) haber gelmeğin; bi'z-zarûre, muhtefiler (gizlenenler) ele getirilüp kaydları görüle (yakalanıp öldürüle) diyü Bostancıbaşıya müekked hatt-ı hümayûn sudûr idüp (çıkıp) Hasoda-başı Hasan Ağa ve İç Hazinedârı Yûsuf Ağa ele girüp kaydları görüldükten (öldürüldükten) sonra, cüsseleri (cesetleri) taşra gönderildi. Erte-

the comparison of historical texts shows that al-Wākidī had a variety of sources at his disposal (see Lecker, *The death of the Prophet Muhammad's father: did Wāqidī invent some of the evidence?*, in *ZDMG*, cxlv [1995], 9-27).

As Ibn al-Nadīm explains, Ibn Sa'd composed his books from al-Wākidī's orderly arranged collections (*tasnīfāt*), and we may suppose that for his *Ṭabakāt*, Ibn Sa'd mainly used materials from a work of al-Wākidī carrying this same title. A *K. al-Ṭabakāt* of al-Wākidī seems to have been used by Khalīfa b. Khayyāt (*Ṭabakāt*, ed. al-'Umarī, Introd., 28), and Ibn 'Abd al-Barr refers to it as his source. Al-Wākidī's *K. al-Ridda* is quoted by Ibn Ḥadjjar al-'Askalānī in his *Isāba*, but the *K. al-Ridda*, which is extant (see above), does not contain al-Wākidī's material only but also quotes Ibn Ishāk. To the traces of his works noted by Jones and Sezgin, one may add the quotations from al-Wākidī's *al-Futūḥ*, *al-Kāmil*, and *al-Mubāyā'āt* in Ibn Ḥadjjar's *Isāba*. A *Ta'rikh al-Wākidī*, the contents of which are hard to establish with certainty, may also have been in the hands of Ibn Abi 'l-Ḥadīd, who quotes al-Wākidī several times (*kāla*, *dhakara*, *rawā*) on various matters and once mentions his *Ta'rikh* (xvi, 279); his son Muḥammad transmitted this work from his father, according to al-Sam'ānī (*Ansāb*, Beirut 1988, v, 567).

Legendary accounts about the early Islamic conquests ascribed to al-Wākidī, like the *Futūḥ al-Shām* (ed. W. Nassau Less, 3 vols., Calcutta 1854-62), which served Simon Ockley as a source for his *History of the Saracenes*, London 1718, and the *Futūḥ Diyār Rabī'a wa-Diyār Bakr* (tr. as *Geschichte der Eroberung von Mesopotamien und Armenien von Mohammed ben Omar al-Wakidi* by B.G. Niebuhr, ed. A.D. Mordtmann, Hamburg 1847, also known as *Futūḥ al-Djazīra wa 'l-Khābūr wa-Diyārbakr wa 'l-Irāk*, ed. Harfūsh, Damascus 1996, and the *Kitāb Futūḥ Miṣr wa 'l-Iskandariyya*, ed. Hamaker, Leiden 1825), are of later origin and their ascription to al-Wākidī is false (cf. F. Rosenthal, *A history of Muslim historiography*, Leiden 1968, 186-193). For titles and manuscripts of the legendary *futūḥ* literature ascribed to al-Wākidī, see Brockelmann, I, 141-2, S I, 207-8; Sezgin, I, 294-7.

Bibliography: In addition to the literature given in the article, see A.A. Duri, *The rise of historical writing among the Arabs*, Princeton 1983, 37-40.

(S. LEDER)

AL-WĀKĪFA or **AL-WĀKĪFIYYA**, a *Shī'ī* sect (*firka*) whose adherents maintained that the seventh Imām Mūsā al-Kāzīm (d. 183/799 [q.v.]) had not died but that God had carried him out of sight (*rafā'ahū ilayhi*), and awaited his return as the Mahdī [q.v.]. By their Twelver *Shī'ī* (Imāmī) opponents they were called *al-wākifa* ("the ones who stand still" or "those who stop, put an end to [the line of Imāms]"), because they let the succession of imāms end with him and contested the transfer of the imāmate to his son 'Alī al-Riḍā [q.v.].

The sect is mentioned by Twelver *Shī'ī* as well as Sunni heresiographers (al-Nawbakhtī, *Firak al-Shī'a*, ed. H. Ritter, Istanbul 1931, 68 = Sa'd b. 'Abd Allāh al-Kummī, *al-Makālāt wa 'l-firak*, ed. M.Dj. Mashkūr, Tehran 1963, 90; pseudo-Nāshī' al-Akbar, ed. J. van Ess, Beirut 1971, 47; al-Ash'arī, *Makālāt*, ed. Ritter, Wiesbaden 1963, 28; al-Shahrastānī, ed. Cureton, 127); the Imāmī authors of *riḍā* books (al-Kashshī, al-Ṭūsī, al-Nadjāshī) identify many men as Wākifīs in order to disqualify them as transmitters of traditions. Several Wākifīs, mainly Kūfāns, defended the occultation (*ghayba* [q.v.]) of the Seventh Imām in special treatises of which only the titles are still extant (listed by Klemm, in *WO*, xv, 126-7); the youngest of these

authors, al-Ḥasan b. Muḥammad b. Samā'a al-Kūfī, died in 263/876-7. Towards the end of the 3rd/9th century the sect seems to have merged with the Twelver *Shī'a* or *Ithnā 'Ashariyya* [q.v.].

Bibliography: V. Klemm, *Die vier sufarā' des Zwölften Imām. Zur formativen Periode der Zwölferšī'a*, in *WO*, xv (1984), 126-43; H. Halm, *Shīism*, Edinburgh 1991, 31-3. (H. HALM)

WAKĪL [see WAKĀLA].

AL-WAKKASHĪ, ABU 'L-WALĪD HISHĀM B. AḤMAD b. Hishām al-Kinānī al-Wakkashī al-Ṭulayṭulī (408-89/1017-96), Andalusī scholar in both the traditional and speculative sciences from Wakkash, modern Hucas in the province of Toledo.

He was a pupil of al-Ṭalamankī [q.v.]. Nominated judge in Talavera by the *Dhu 'l-Nūnid* rulers of Toledo, he later settled in Denia where he died. Abu 'l-Ṣalt Umayya [q.v.] of Denia was his pupil. Al-Wakkashī was praised for his vast knowledge extending to many fields: *handasa*, mathematics, logic, *fikh*, *uṣūl*, *i'tikādāt*, grammar, lexicology, poetry, history (especially *ayyām* and *ansāb al-'arab*). He wrote on *al-ḳadar wa 'l-ḳur'ān* and *tanbīhāt wa-rudūd 'alā kibār al-tasānīf al-ta'rikhiyya wa 'l-adabiyya*, such as *tahdhīb al-Kunā li-Muslim*, *Mukhtaṣar li-Kūṭab al-Ḳabā'il li-Muḥammad b. Ḥabīb*, *Sharḥ al-Muwatta'a* and *Nukat al-Kāmil li 'l-Mubarrad* (the last-mentioned together with Ibn al-Sīd al-Baṭalyawsī; it has been edited by Zuhūr Aḥmad Azhar, Balāhūr (Pakistan) 1401/1980; see also Razzūk, in *Mawrid*, iii/1 [1974], 250, and al-Faḥḥām, in *RIMA*, xxix [1985], 75). The *Mukhtaṣar al-fikh* attributed to al-Wakkashī in Brockelmann, I, 384, and S I, 662, is the work of another scholar, al-Ṭulayṭulī. Al-Wakkashī's most famous work is the *ḳaṣīda* he wrote on the occasion of the conquest of Valencia by El Cid (see R. Menéndez Pidal, *Sobre Aluacaxi y la elegía árabe de Valencia*, in *Homenaje a F. Codera*, Saragossa 1904, 393-409; A.R. Nykl, *La elegía árabe de Valencia*, in *Hispanic Review*, viii [1940], 9-17). He was suspected of *i'tizāl* and of being critical of religious revelation (see M. Asín Palacios, in *al-And.*, iii [1935], 368-74; Pérès, *Poésie*, 456).

Bibliography: 1. Sources. Sā'id, *Ṭabakāt*, ed. Blachère, 74/136-7 (ed. Bū 'Alwān, 178-9); Abū Muḥammad al-Rushāṭī and Ibn al-Kharrāṭ al-Ishbīlī, *al-Andalus fī "Kitāb Iktibās al-anwār" wa-fī "Iktihās Iktibās al-anwār"*, ed. E. Molina López and J. Bosch Vilá, Madrid 1990, 91-2, 196; Ibn Bashkuwāl, ed. Codera, no. 1323; Dhahabī, *Siyar*, xix, 134-6, no. 71; Suyūfī, *Bughya*, ii, 327-8, no. 2099; Makḳarī, *Naḥḥ*, iv, 137, no. 619.

2. Studies. Pons Boigues, 167, no. 127; Kaḥḥāla, xiii, 147-8; Brockelmann, I, 461; Cl. Sarnelli, in *AIUON*, N.S. xiv (1964), 617; M. Fierro, in *Historia de España R. Menéndez Pidal*, viii/1, Madrid 1994, 439. (MARIBEL FIERRO)

WAKT [see ZAMĀN].

WĀKŴĀK, WAKŴĀK, WĀK WĀK, WĀK AL-WĀK, AL-WĀKŴĀK (A.), a name, possibly onomatopoeic, of uncertain origin, found in mediaeval Islamic geographical, zoological and imaginative literature. One of the most mystifying place names in the geographical literature, it refers variously to an island or group of islands, inhabited by a dark-skinned population who speak a distinct language; a people or race; and a tree producing human-fruit. There is also the cuckoo bird, onomatopoeically known as Wākŵāk.

1. The island or islands of Wākŵāk.

(a) *Introduction*

There are many stories connected with it but none

Publications of the
Institute for the History of
Arabic-Islamic Science

Edited by
Fuat Sezgin

ISLAMIC
GEOGRAPHY

Volume 126

Texts and Studies on the
Historical Geography and Topography
of East Asia

Collected and reprinted

1993

Institute for the History of Arabic-Islamic Science
at the Johann Wolfgang Goethe University
Frankfurt am Main

ISLAMIC GEOGRAPHY

Volume 126

TEXTS AND STUDIES ON THE
HISTORICAL GEOGRAPHY AND TOPOGRAPHY
OF EAST ASIA

Collected and reprinted

by
Fuat Sezgin

in collaboration with
Mazen Amawi, Carl Ehrig-Eggert,
Eckhard Neubauer

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Demirbaş No:	26487
Tasnif No:	910.4 ISL. G

Institute for the History of Arabic-Islamic Science
at the Johann Wolfgang Goethe University
Frankfurt am Main

9 TEMMUZ 1994

- Vakıf
- Japonya

de Goeje, Michael Jan: *Arabische berichten over Japan*.
Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Akademie
van Wetenschappen. Afdeeling Letterkunde (Amster-
dam) 2. reeks 10. 1881. pp. 178-200. .... 130 - 152

ARABISCHE BERICHTEN OVER JAPAN.

BIJDRAGE VAN DEN HEER

M. J. DE GOEJE.

In het tijdvak dat in de zevende eeuw begint en met de negende eindigt, was er uit de havens der Perzische golf, al-Basra en Siráf, een levendige handel op China, die samenvalt met den bloeitijd van het Arabische khalifaat en dien van de Tangdynastie in China. In het eerste gedeelte van dit tijdvak zijn het vooral Chineesche schepen, die zelfs tot in de Perzische golf komen of ten minste de waren tot Ceylon brengen, in de tweede helft zijn de Arabisch-Perzische schepen het sterkst vertegenwoordigd. Omstreeks 700 werd in Canton eene markt voor vreemdelingen geopend en een keizerlijk beambte voor de inning der invoerrechten aangesteld ¹⁾ en in den loop der achtste eeuw vestigden zich daar vele Arabische en Perzische kooplieden. Maar weldra begrepen dezen dat Canton te ver van de rijke gewesten aan den Yangtze verwijderd was, en in 795 verlieten alle vreemdelingen de stad om zich in Khanfu, niet ver bezuiden Schanghai, te vestigen. Deze plaats nam spoedig zoo in bloei toe, dat zij in 878 ongeveer 120,000 Mohammedanen, Joden, Christenen en Magiërs telde ²⁾. In dat jaar werd aan den bloei plotseling een einde gemaakt. Een Chineesche rebel veroverde de stad, doodde de vreemdelingen, vernielde

¹⁾ Von Richthofen, *China* I, p. 569.

²⁾ *Relation des Voyages* par Renaud p. 63 van den text (p. 64 der vertaling). Mas'ûdi, I, 303 stelt het cijfer op 200,000. Ibnô 'l-Athîr, VII, 221 spreekt slechts van een zeer groot getal.

(179)

de moerbeziënboomen en knakte daardoor den handel in zijde. Sedert dien tijd komen nog wel sporadische gevallen voor van kooplieden die naar China gaan en daar zelfs fortuin maken ¹⁾, doch er was geen rechtszekerheid meer en van regelmatig verkeer kon langer geen sprake zijn. China was dus voor de Arabieren geen onbekend land. Wij bezitten uit het midden der negende eeuw in Ibn Khordâdbeh's geographie eene korte beschrijving van de vaart naar China, van zijne voornaamste havens en voortbrengselen, en in 916 schreef Abu Zeid in Basra een boek over Indië en China, waarin hij een in 851 geschreven verhaal van een koopman Soleimân geheeten over China opnam en de reis van zekeren Ibn Wahab, die zelfs de hoofdstad van China bezocht had. Deze mededeelingen onderscheiden zich naar het getuigenis van kundige Sinologen door juistheid.

Was Japan hun onbekend gebleven? In het boek van Abu Zeid leest men (p. 59 van den text): „achter China bevindt zich aan den kant van het Turkenland het gebied der Taghazghaz, een Turksch volk, en dat van den vorst van Tibet, aan den zeekant de eilanden (schiereilanden) der Silâ. De bevolking van deze is blank en leeft in vrede met den vorst van China. Zij zeggen zelfs, dat als zij dezen geen geschenken geven, er geen regen valt. Niemand van de onzen is daar geweest, zoodat hij ons over dat land kon vertellen. Er zijn witte valken.” En Mas'ûdi, de tijdgenoot van Abu Zeid schrijft (I, p. 346 ²⁾); „achter China aan de zeezijde zijn geen landen of rijken bekend, met uitzondering van Silâ en zijne eilanden. Vreemdelingen uit Irâk of andere gewesten, die in dat land komen, blijven er met zeer enkele uitzonderingen, daar de lucht zoo gezond, het water zoo helder, de grond zoo goed en alle nuttige voortbrengselen zoo rijkelijk zijn. De inwoners leven in vrede met de Chineezen en hunnen vorst en zenden hem voortdurend geschenken. Men zegt dat zij een stam der Banu Amûr zijn, waartoe

¹⁾ Zoolks een Jood uit Oman, die in 882 naar China ging en na 30 jaar als een rijk man terugkwam, *Merveilles de l'Inde*, p. 92 seqq.

²⁾ Ook in de *Relation des Voyages*, p. 198 van den text.

Publications of the
Institute for the History of
Arabic-Islamic Science

Edited by
Fuat Sezgin

ISLAMIC
GEOGRAPHY

Volume 126

Texts and Studies on the
Historical Geography and Topography
of East Asia

Collected and reprinted

1993

Institute for the History of Arabic-Islamic Science
at the Johann Wolfgang Goethe University
Frankfurt am Main

ISLAMIC GEOGRAPHY

Volume 126

TEXTS AND STUDIES ON THE
HISTORICAL GEOGRAPHY AND TOPOGRAPHY
OF EAST ASIA

Collected and reprinted

by

Fuat Sezgin

in collaboration with

Mazen Amawi, Carl Ehrig-Eggert,

Eckhard Neubauer

03 HAZİRAN 1994

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Demirbaş No:	2648-7
Tasnif No:	910.4 ISL. G

Institute for the History of Arabic-Islamic Science
at the Johann Wolfgang Goethe University
Frankfurt am Main

(200)

een ander land bedoeld. Ibo 'l-Wardī en Ibn Ijās daaren-
tegen plaatsen evenals Kuzwini de Amazonenkoningin in
Wākḡāk. En blijkens het verhaal van Hasan al-Basri in
de Duizend en ééne Nacht is dit in de populaire voorstel-
ling aldus gebleven. Wākḡāk is het land der Amazonen,
der geesten, duivelen en toovenaars. Het ligt in het uiterste
Oosten en is door geen mensch te bereiken zonder zeer buitengewone
bovennatuurlijke hulp. »Steek uwe hand op naar
»den hemel, als gij dezen kunt aanraken, dan zult gij er
»aan kunnen denken tot het land Wākḡāk te komen, dat
»door zeven zeeën, zeven bergen, zeven rivieren van u ge-
»scheiden is», zegt de leidsman van Hasan al-Basri. Zoo
verdwijnt het land Wākḡāk meer en meer uit den horizon
der Arabische wetenschap en wordt even nevelachtig als
het oude goudland Chryse, om eerst door de merkwaardige
reis van Marco Polo als Zipangu weder te voorschijn te
treden.

Müller-Beeck, F. George: *Japan, das Wokwok (Wak-
wak) der Araber.*

Verhandlungen der Berliner Gesellschaft für Anthro-
pologie, Ethnologie und Urgeschichte (Berlin) 1883. pp.
502-506.....

152

(502)

153 — 157

(18) Hr. Müller-Beeck spricht über *

Japan, das Wokwok (Wakwak) der Araber.

Bei meinen Studien über den Verkehr der Völker in Ostasien vor der Zeit der
grossen Entdeckungen bin ich auch der Frage näher getreten, welche Inseln wir

153